

## List of used sources

1. Answer to violence, Volume 1, Presses Pocket, Paris, 1977, page 222;
2. Muțiu, Florentina Olimpia, 2014, <https://drept.uvt.ro/wp-content/uploads/2014/07/conf.-univ.-dr.-florentina-olimpia-mutiu.pdf>.
3. Clioclei, Valerian, 2009 Critics of criminal reason. Studies of judicial criminology and criminal law, Bucharest, C.H Beck Publishing House
4. Gassin, Raymond, 1998, Criminology, 4<sup>th</sup> edition, Paris, Dalloz.
5. Chipăilă, Ion, 2009, General Criminology, Craiova, Sitech Publishing House

**Діана ТУПОТІНА**

Курсант 3 курсу факультету підготовки фахівців для органів

досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

**Науковий керівник:**

**Ганна БІДНЯК,**

доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, доцент

## **ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ І ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ПОБОЇВ**

Практика призначення судових експертиз при розслідуванні побоїв має певну специфіку в питаннях організації експертних досліджень. Призначення судових експертиз обумовлено тим, що відповідно до кримінального законодавства для кваліфікації злочинів проти здоров'я, в тому числі і побоїв необхідно встановити ступінь тяжкості заподіяння шкоди здоров'ю потерпілому.

При визначенні механізму заподіяння побоїв важливу роль відіграють: дрібні подряпини, садини, синці, які часто не вказані в медичних документах при первинному огляді лікаря. При експертному дослідженні ці пошкодження значимі, перш за все, для визначення слідчим (дізнавачем) і судом складу кримінального правопорушення.

При цьому не можна забувати про те, що особам, яким заподіяно побої або інші насильницькі дії, надається медична допомога, і пошкодження з часом видозмінюються, загоюються. Це ще одна обставина, яку необхідно враховувати слідчому (дізнавачу) при призначенні судово-медичної експертизи у справах даної категорії і при оцінці її результатів.

Можливості судово-медичної експертизи речових доказів у кримінальних справах про побої, на жаль, використовуються не в повній мірі, хоча могли б надати істотну допомогу в розслідуванні.

При нанесенні ушкоджень предметами, використовуваними в якості знарядь злочину, в результаті зіткнення з тілом потерпілого, як правило, утворюються накладення у вигляді слідів біологічних виділень (крові, поту), частинок тканини. Однак при вивченні кримінальних проваджень про побої встановлено, що дослідження біологічних виділень на знаряддях кримінального правопорушення не призначаються [1].

Так, наприклад гр. А, перебуваючи в нетверезому вигляді, в ході чергового скандалу нанесла своїй сьєкрусі С. кілька ударів по голові молотком для оброблення м'яса, тим самим завдала їй фізичного болю. У даному кримінальному провадженні в ході огляду місця події дізнавачем був вилучений халат з плямами бурого кольору, який належить потерпілій, який був долучений як доказ протоколом огляду предметів, а плями бурого кольору залишилися не дослідженими. Проведена лише судово-медична експертиза потерпілої.

На одязі потерпілого крім крові і слідів від знарядь можливо їх поєднання з волоссям, слиною, потім тіла і волокнами одягу підозрюваного (при контакті цих осіб). У зв'язку з цим необхідно звертати увагу на сліди боротьби на ділянках одягу, які стикалися з тілом і одягом правопорушника; на них в першу чергу вірогідні різні мікрооб'єкти і вищеназвані сліди.

При судово-медичному дослідженні виявлених накладень представляється можливим визначити, наприклад, яким з декількох схожих предметів були нанесені ушкодження або поранення. Практика показує, що частки накладення зберігаються на предметах навіть після того, як ці предмети були піддані різному впливу: вимиті, протерті, перебували в землі, використовувалися в роботі. Мікрочастинки, незважаючи на це, виявляються в різних поглибленнях, присихають і важко змиваються. Особливе значення при огляді місця події у справах про побої має виявлення і подальше судово-медичне дослідження слідів крові, не тільки її груповій і статевій приналежності, а й механізму утворення виявлених слідів, що нерідко, як показує практика розслідування побоїв, не береться слідчими і органами дізнання [2].

Для проведення судово-медичної експертизи у справах про побої неоціненну допомогу надають речові докази і документи, здобуті при виробництві інших слідчих дій. Так, в розпорядження експерта можуть бути надані медичні документи (найчастіше - історія хвороби, медична і травмакарта, який отримав побої, рентгенівські знімки, наприклад - кісток носа, значно рідше протоколом допиту лікуючого і дільничного лікарів та інші), знаряддя кримінального правопорушення, виявлені при проведенні огляду місця події або обшуку, протоколи слідчих дій.

Таким чином, судова експертиза і попередні дослідження є найважливішими процесуальними формами використання спеціальних знань, які мають кардинальне значення в процесі оцінки доказів при розкритті та розслідуванні побоїв, особливо на початковому етапі. Встановлення ступеня

тяжкості тілесних ушкоджень, а також дослідження знаряддя і механізму нанесення побоїв безперечно взаємопов'язані. У зв'язку з цим дуже важливо використовувати знання сучасної науки, так як результати судових, зокрема, судово-медичних, експертиз та інших досліджень, поряд з іншими доказами, надають неоціненну допомогу у встановленні істини у справі, правильної кваліфікації злочинів, доведенні вини особи, яка вчинила побої або інші насильницькі дії.

### **Бібліографічні посилання**

1. Герасименко О. І., Антонов А. Г., Комісарова Н. О., Комісаров М. Л. Судова медицина: підручник / за заг. ред. Герасименка О. І. К.: КНТ, 2014
2. Бондаренко О. О. Процесуальний статус обізнаних осіб та їх правовідносини з дізнавачем і слідчим у кримінальному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Х., 2004. 19 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17?find=1&text=%D1%81%D1%82+242#w14978>

#### **Усатенко Вікторія Вікторівна**

курсант 3-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

#### **Науковий керівник:**

Наталя Валеріївна Павлова

кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри криміналістики на та домедичної підготовки,

підполковник поліції

### **АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТАКТИКИ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ**

Актуальність дослідження слідчого експерименту зумовлюється великою практичною значущістю його результатів, а отже його організаційно-тактичне забезпечення повинно бути досконалим та доступним для встановлення істини щодо обставин вчиненого суспільно-небезпечного діяння.

Слідчий експеримент передбачає проведення спеціальних дій з метою перевірки, зібрання та одержання нових доказів, оцінки слідчих версій і встановлення можливості існування певних фактів, які можуть мати значення для розслідування. Крім того, метою слідчого експерименту є перевірка та уточнення показань свідків, потерпілих, підозрюваних, інших даних, отриманих